

Φ

V
4

381

Μητρίων

ΠΡΟΣ ΤΑΣ
ΜΗΤΕΡΑΣ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΩΣ.

1838

Γ 4. 10347

ΠΡΟΣ ΤΑΣ ΜΗΤΕΡΑΣ

ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΩΝ.

—
“ ’Ανατρέψτε τὰ τέκνα σας εἰς παιδείωσιν καὶ
νοουθεσίαν Κυρίου. (Πρὸς Ἐφῶσ. 5'. 4.)
—

—
ΕΝ ΕΡΜΟΥΠΟΛΕΙ

Ἐν τῷ ἐξ Ἀμερικῆς Φιλελληνικῷ Τυπογραφικῷ,
Διευθυνομένῳ παρὰ τοῦ Λιδεσίμου
Ι. Ι. Ρόβερτσον.

—
αὐλῆ.

HERE THE LIBRARY

ORIENTAL

ΠΡΟΣ ΤΑΣ

ΜΗΤΕΡΑΣ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΩΝ.

ΕΙΣ τὰ περίξ τοῦ II... ἑκατοίκει μήτηρ
τις εὐσεβοῦς οἰκογενείας. Εἶχε τὴν εὐτυχί-
αν νὰ βλέπῃ τὰ τέκνα της ἀπὸ τὴν τρυφε-
ρωτάτην ἡλικίαν, νὰ ἀνατρέφονται εἰς τὴν
γνώσιν τῆς ἀληθείας, νὰ περιπατοῦν εἰς τὸν
φόβον τοῦ Κυρίου, νὰ ἦναι τέλος στολισμὸς
τῆς χριστιανικῆς Ἐκκλησίας. Ἐκκλησια-
στικὸς τις, ὅστις ἐπεριηγεῖτο, ἤκουσε περὶ
τῆς ἐξαιρέτου ταύτης μητρὸς, καὶ ἔλαβε με-
γάλην ἐπιθυμίαν νὰ συνομιλήσῃ μὲ αὐτὴν,
στοχαζόμενος νὰ εὔρῃ εἰς αὐτὴν, κατὰ τὸν
τρόπον τὸν ὁποῖον εἶχε νὰ διδάσκῃ τὰ τέ-
κνα της θρησκευτικῶς, καὶ ἰδιαίτερον, τὸ
ὁποῖον ἐβεβαίονεν εἰς τὰς φροντίδας του τό-
σον εὐτυχῆ ἐπιτυχίαν. Ὑπῆγεν ἐπομένως νὰ
τὴν ἐπισκεφθῆ, καὶ νὰ τὴν ἐρωτήσῃ λεπτο-
μερῶς περὶ τοῦ τρόπου κατὰ τὸν ὁποῖον ἐκ-
πλήρουε τὰ μητρικὰ της χρέη διδάσκουσα
τὰ τέκνα της... Αὐτὴ ἀπεκρίθη κατ' ἀρ-
χὰς ὅτι δὲν ἐστοχάζετο νὰ ἦναι πλέον ἐπι-
μελὴς ἀπὸ ὅ,τι διορίζεται εἰς πᾶσαν μητέ-
ρα, διὰ τὴν πνευματικὴν διδασκαλίαν τῶν
τέκνων της· ἀλλ' ὅμως ὕστερον ἀπὸ ὀλίγην
συνομιλίαν, ἐπρόσθεσεν·

Όταν τὰ τέκνα μου ἦσαν ἀκόμη εἰς τὸ
 βυζίον, ἐὰν ἔπλυνα τὰ σώματά των, ὕψονα
 τὴν ψυχὴν μου πρὸς τὸν Θεὸν, διὰ νὰ κατα-
 δεχθῆ νὰ τὰ πλύνῃ εἰς τὸ Θεῖον αἷμα, τὸ ὁ-
 ποῖον καθαρίζει ἀπὸ τὴν ἁμαρτίαν· ὅταν τὰ
 ἔνδρα τὸ πρωῖ, παρεκάλουν τὸν οὐράνιον με
Πατέρα νὰ τὰ ἐνδύσῃ με τὸν χιτῶνα τῆς δι-
 καιοσύνης τοῦ Χριστοῦ. Ἐτοιμάζουσα δὲ
 τὴν τροφήν των, ἐπροσευχόμην νὰ καταδεχ-
 θῆ ὁ Θεὸς “νὰ θρέψῃ τὴν ψυχὴν των με τὸν
 ἐράνιον ἄρτον, καὶ νὰ τὰ ποτίσῃ με τὰ ζῶν-
 τα ὕδατα τῆς σωτηρίας.” Στολίζουσα αὐ-
 τὰ διὰ τὸν οἶκον τοῦ Θεοῦ, ἐζήτησαν νὰ γίνω-
 σι τὰ σώματά των ναοὶ ἄξιοι νὰ κατοικοῦν-
 ται ἀπὸ τὸ Ἅγιον Πνεῦμα. Ὅταν ἀνεχώ-
 ρουν διὰ τὰ σχολεῖα, ἠκολούθουν τὰ βήμα-
 τὰ των, παρακαλοῦσα ὥστε ὁ δρόμος των
 εἰς τὴν ζωὴν νὰ ἦναι δρόμος τοῦ δικαίου, ὅ-
 στις ἡμέραν ἐξ ἡμέρας ἀποκτᾶ πλειοτέραν
 λάμπιν ἕως εἰς τὴν ἡμέραν τῆς τελειοποιή-
 σεως. Ὅτε δὲ τὴν νύκτα τὰ διέθετα εἰς
 τὴν ἀνάπαυσιν, ἡ ἐνδόμυχος ἐπιθυμία τῆς
 ψυχῆς μου ἦτο νὰ εὐδοκῆσῃ ὁ οὐράνιος των
Πατὴρ νὰ τὰ παραλάβῃ καὶ νὰ τὰ περικυκ-
 λώσῃ με τὰς πατρικὰς του ἀγκάλας.”

Τοιαύτη εἶναι λοιπὸν ἡ ἐπιπόρῃ τῶν Μυ-
 στικῶν καὶ ἀγνώστων προσπαθει-
 ῶν μιᾶς μητρὸς· ἐπιπόρῃ ἁγία, τῆς ὁποίας
 τὰ ἀποτελέσματα θελουν γίνεαι ἐπαισθητὰ,
 ὅποταν ὅλα ἐκεῖνα τὰ ἐξωτερικὰ προτερήμα-
 τας, ὅλοι ἐκεῖνοι οἱ οὐτιδανοὶ στολισμοὶ, τοὺς

ὁποίους πολλότατοι ἀπὸ ἡμᾶς σπεύδουν νὰ προμηθεύσωσιν εἰς τὰ τέκνα των, θέλουν λησμονηθῆ ἢ δὲν θέλουν ἀναφέρεσθαι εἰμὴ ὡς ἐλεεινὰ μέσα τὰ ὁποῖα εὐκόλυναν περισσότερον τὴν πτώσιν των πρὸς τὴν κατοικίαν τῶν θλίψεων.

Εἰς τὴν σύντομον ταύτην διήγησιν δύο τινὰ πρέπει νὰ ἐλκύσωσι τὴν προσοχὴν μας. Αἱ προσπάθειαι ἐκεῖναι ἔγιναν σὺγκαιρα καὶ μὲ θά ῥῥος εἰς τὴν χάριν τοῦ Θεοῦ. Ἡ μήτηρ ἐκείνη ἠσθάνετο ὅτι εἶχε λάβει τὰ τέκνα της ἀπὸ αὐτὸν τὸν ἴδιον Θεὸν, καὶ ὅτι εἰς τὸν Θεὸν ἐχρεώσται νὰ δώσῃ λόγον περὶ τοῦ τρόπου μὲ τὸν ὁποῖον τὰ ἀνέτρεφεν. "Ἡξευρεν ὅτι οἱ κόποι της ἦσαν ἀνωφελεῖς, ἐὰν ὁ ἐλεήμων Θεὸς δὲν τῆς ἔδιδε τὴν βοήθειαν τοῦ Ἁγίου τοῦ Πνεύματος τὸ ὁποῖον ἀγιάζει καὶ σώζει τὰς ψυχάς. Οὕτω λοιπὸν ἐνᾷ ἐκτελοῦσεν ὅλα τὰ χρεῖα μητρὸς οἰκογενείας, καὶ ὅλας τὰς ἀξιολόγους φροντίδας, τὰς ὁποίας τῆς ἐπιβάλλει ὁ τίτλος οὗτος, εἰς τὸ διάστημα τῆς ἀναπτύξεως τῆς βρεφικῆς ἡλικίας, ὕψονε τὰς λογισμοὺς της πρὸς τὸν Θεὸν ὁ ὁποῖος εἶναι πάντοτε πλησίον εἰς τὸν ὅστις τὸν κράζει, καὶ ὅστις ἀκούει τὰς φωνάς του. Εὐτυχὴς ἡ οἰκία ἡ γνωρίζουσα τὸν Θεὸν ὡς Κύριον! Ὅποια οὐράνιος χαρὰ ἀκτινοβολεῖ ἐκεῖ εἰς ὅλων τὰ πρόσωπα, καὶ μὲ ποίαν ἐκεῖ ἐνθερμον ἐλπίδα θεωροῦν, ἐπέκεινα τοῦ τάφου, ἐκείνην τὴν ἐνδοξον κατοικίαν, τὴν ἐτοιμασ-

μένην εἰς τὸν οἶκον τοῦ οὐρανίου Πατρὸς!
 Τρισευτυχῆς ἡ μήτηρ, ἣτις, ἐν φόβῳ Θεοῦ
 καὶ ἀποβλέπουσα τὴν αἰωνιότητα, ἐξεπλή-
 ρωσεν οὕτω τὸ χρέος τῆς!

Εἰς τὴν καρδίαν μιᾶς μητρὸς ὑπάρχουν
 αἰσθήματα, τὰ ὅποια μόνοι μήτηρ γνωρίζει.
 "Ολοὶ οἱ δεσμοὶ εἶναι ἀδύνατοι παραβαλλό-
 μενοι μὲ ἐκεῖνον ὁ ὅποιος ἐνόησε μητέρα μὲ
 τὰ τέκνα τῆς. Εἰς τὰ μητρικὰ ταῦτα αἰσ-
 θήματα τὸ ἤδη ἀναφερθὲν συμβὰν θέλει λα-
 λήσῃ διάλεκτον ἣτις θέλει ἀκυσθῆ, καὶ θέ-
 λει ὑπάγει νὰ ἐγγίσῃ χορδὴν ἣτις μέλλει νὰ
 πάλλεται εἰς τὸ βάθος τῆς ψυχῆς.

Πολλὰ προσκλήσεις γίνονται εἰς τὸν πε-
 παλαιωμένον ἁμαρτωλὸν, αἱ ὅποιοι ὑπάγουν
 καὶ χάνονται ὡς μάταιοι ἤχοι εἰς τὸ σκλη-
 ρυμένον ὠτίον του· πολλὰ εἰδοποιήσεις,
 κροτοῦσαι ὡς βροντὴ, προσβάλλουν ἀνωφε-
 λῶς εἰς ἀδαμαντίνους καρδίας· ἡ πρόσκλη-
 σις, τὴν ὁποίαν παρουσιάζομεν, γίνεται εἰς
 ὠτία τὰ ὅποια θέλουν δυνηθῆ νὰ τὴν αἰσ-
 θανθῶσιν.

Ὁ κρότος καὶ ὁ θόρυβος τοῦ κόσμου κά-
 μνουν πολλάκις νὰ μὴν ἀκούεται "Ἡ
 πνοὴ τῆς πραεῖας φωνῆς" τοῦ Εὐαγγελίου
 εἰς τὰ ὠτία τοῦ εἰς τὰ κοσμικὰ πράγματα
 καταγινομένου ἀνθρώπου, ἡ δὲ κοσμικὴ σο-
 φία καὶ ἡ ἰδιοτέλεια παρασύρουν ἐνίοτε τὰς
 ἀνθρώπους νὰ ἀμελῶσι τὴν ἐρώτησιν· "τί
 θέλει ὠφελῆσαι τὸν ἄνθρωπον, εἰάν κερδήσῃ
 τὸν κόσμον ὅλον, καὶ ζημιωθῆ τὴν ψυχὴν

του;" (Μάρκος, ή, 36.) Ἐπὶ ἄλλα τὸ πονημάτιον τοῦτο διορίζεται δι' ἀνθρώπους πολλὰ διαφορετικῆς θέσεως εἰς τὴν ζωὴν, διορίζεται δι' ἐκείνους οἵτινες δὲν ἀνακατόνονται διόλου ἐν τῇ μέσῳ τοῦ θορύβου ἢ τοῦ κόσμου, καὶ εἶναι ἀποσυρμένοι εἰς σφαῖραν ἡσυχωτέραν, ἀλλ' ὄχι ὀλιγώτερον συμφέρουσιν. Εἶθε, εἰς ὥραν σιωπηλῆς μελέτης, νὰ πέσῃ εἰς τὰς χεῖρας κάμμιᾶς μητρὸς οἰκογενείας· αὕτη θέλει ἰδεῖ ὅτι τὰ χρῆμα, τὰ ὅποια ἀναφέρει, δύνανται νὰ ἐκπληροῦνται, ἐνῶ καταγίνεται εἰς τὰς καθημερινὰς ἐργασίας της.

Δὲν εἶναι πλάσμα ποιητικὸν τὸ νὰ εἴπη τις, ὅτι "τὸ δένδρον φυλάττει τὴν κλίσιν τὴν ὁποίαν ἔλαβεν ὁ βλαστός." Ὅταν ἡ νόησις ἀρχίζῃ νὰ ἀναπτύσσεται, ὅταν ἡ προσοχὴ ἀρχίζῃ νὰ δίδεται εἰς τὰ περὶ ἡμᾶς πράγματα, τὸ πᾶν κρέμεται ἀπὸ ἐκείνην ἥτις, εἰς τόσον τρυφεράν ἡλιάν, προξενεῖ τὰς πρώτας ἐντυπώσεις εἰς τὸν νοῦν μας, καὶ δίδει τὴν πρώτην διεύθυνσιν εἰς τὴν προσοχήν μας. Τότε ἡ μήτηρ δύναται νὰ ἔχη ἐπιρροήν, τὴν ὁποίαν εἰς κάμμιαν ἄλλην σιγμὴν δὲν δύναται νὰ ξαναεπιτύχῃ εἰς τὸν αὐτὸν βαθμὸν. Αἱ πρώται διδασκαλίαι τοῦ παιδίου πρέπει νὰ τοῦ δοθῶσιν ἀπ' ἐκείνην ἥτις τὸ ἐγέννησεν. Ἐὰν θεωρῇ τὰ ἀκτινοβολοῦντα ἐκεῖνα ἄστρα τὰ λαμπρόντα τὸν οὐρανὸν, καὶ ἐρωτήσῃ τίς εἶναι ὁ ποιητὴς τῶν λαμπρῶν ἐκείνων σπινθήρων· εἶναι χρέος τῆς μητρὸς νὰ τοῦ ὁμιλήσῃ περὶ τοῦ με-

γαλείου καὶ τῆς ἀγαθότητος τοῦ ὄντος, τὸ ὁποῖον κατοικεῖ εἰς τοὺς Οὐρανοὺς καὶ εἶναι Πατὴρ ὄλων τῶν χαρίτων. Ὅταν δὲ τὸ πνεῦμα ἀναπτυχθῆ περισσότερον, ἄς διδάσκη τὸ παιδίον τῆς περὶ τοῦ Ἰησοῦ γεννηθέντος εἰς φάτνην καὶ ἀποθανόντος ἐπὶ τοῦ σταυροῦ· ὅταν ἐτοιμάζῃ τὸ προσκεφάλαιόν του διὰ τὸν ὕπνον τῆς νυκτὸς καὶ ἀγρυπνῆ ἕως νὰ κλείσῃ αὐτὸ τοὺς ὀφθαλμοὺς, ἢ εὐτυχία τῆς ἄς ἦναι νὰ τὸ ἀκούῃ νὰ τραυλίξῃ “ὁ Πατὴρ μας” καὶ ἄς τὸ μανθάνῃ νὰ ἀγαπᾷ ἐκείνον τὸν Πατέρα τοῦ ὁποῖοις τὸ ὄνομα ψελλίζει τόσον σύγκαιρα. . . . Ἐὰν ἀφήσῃ ταύτην τὴν περίστασιν νὰ τῆς φύγῃ, αἱ ἡμέραι τῆς νηπιότητος παρέρχονται ταχέως, τὸ πνεῦμα γεμίζεται ἀπὸ μυθώδη διηγήματα, ἀπὸ τραγούδια ἐξωτερικά, καὶ ἡ ἀθάνατος ψυχὴ προετοιμάζεται διὰ πᾶσαν ἄλλην κατάστασιν παρεκτὸς τὴν τοῦ παραδείσου. Εἰσθε ἀμαθεῖς, λέγετε, καὶ ἀνίκανοι νὰ διδάξετε; Καὶ πῶς, ὅταν τὸ τέκνον σας χώνεται εἰς τοὺς κόλπους σας, καὶ μὲ ἔκφρασιν περιέργου ἐπιθυμίας σᾶς ζητῆ ἱστορίαν τινὰ περιέργου, ἐξεύρετε ἀρχετὰς καὶ τοῦ διηγείσθε διὰ ἥρωα τινὰ ἢ βασιλέα, καὶ δὲν ἐμπορεῖτε νὰ τοῦ ὁμιλῆτε διὰ τὸν Βασιλέα τῆς Σιών, διὰ τὸν Ἀρχοντα τῆς Εἰρήνης; Καὶ τί περισσότερον ἤθελε δυνηθῆ νὰ κάμῃ ὁ πλέον πολυμαθὴς φιλόσοφος διὰ τὴν ψυχὴν τοῦ τέκνου του;

Εἶσαι ἀφανὴς καὶ ἄγνωστος εἰς τὸν κόσ-

μον, λέγεις; Γνωρίζεσαι ὅμως ἀπὸ τὸ τέ-
 κνον σου, καὶ ἡ ἐξουσία σου ἐπάνω εἰς αὐτὸ
 εἶναι μεγαλητέρα παρὰ τὴν ἐξουσίαν Νομο-
 θέτου. Μὴν εἶπης· “ Ἐγὼ, ἥτις εἶμαι ἄ-
 γνωστος, ἐμπορῶ νὰ πράττω ἀσυστόλως, καὶ
 μάλιστα οὕσα ἀποσυρμένη ἀπὸ τὸν κόσμον,
 εἰς τὸ ἐνδότερον τῆς οἰκογενείας μου.” Ἄ-
 γνωστος; Εἶσαι ἀθάνατος, μέλλεις νὰ πα-
 ρουσιασθῆς εἰς τὴν κρίσιν, ὅπου πᾶς λόγος
 λεγόμενος εἰς τὸ ὠτίον, κατὰ τὸ διάστημα
 τῆς ζωῆς μας, θέλει κοινολογηθῆ ἔμπροσ-
 θεν ὀλης τῆς οἰκουμένης. Ἄ-
 ποσυρμένη ἀπὸ τὸν κόσμον· τί
 πειράζει ἐὰν τὸ ὄμμα τοῦ κόσμου δὲν σὲ ἀ-
 κολουθῆ εἰς τὸ μέσον τοῦ οἰκειακοῦ κύκλου
 σου; Δὲν ἀρκεῖ ὅτι τὸ τέκνον σου εἶναι εἰς
 αὐτόν; Τὸ τέκνον τοῦτο ἔχει ψυχὴν πολυ-
 τιμοτέραν ἀπὸ ἓν ἑκατομμύριον σφαίρας χρυ-
 σᾶς· τὸ τέκνον τοῦτο δύναται νὰ γίνῃ νομο-
 θέτης, δικαστῆς, ποιμὴν τῆς Ἐκκλησίας!
 Πρόσεξε σὺ, ἥτις εἶσαι μήτηρ! πράττετε ὑ-
 πὸ εὐθύνην φοβεράν· δὲν ἐμπορεῖς νὰ κινη-
 θῆς χωρὶς νὰ κινήσῃς χορδὴν τῆς ὁποίας οἱ
 παλμοὶ θέλουν διαρκεῖ καὶ ἀφοῦ ἡ κεφαλὴ
 σου πλαγιάσῃ εἰς τὴν στάκτην! Εἰς λόγος
 εὐσεβοῦς συμβουλῆς, ἢ ἐνόχου ἀστοχασίας,
 ἢ ὀργῆς, προφερόμενος ἔμπροσθεν τοῦ νιοῦ
 σου, δύναται νὰ ἐκταθῆ ἕως εἰς τὸ ἄλλο Ἡ-
 μισφαίριον, ἕως καὶ εἰς αὐτὴν τὴν αἰωνιότη-
 τα. Οἱ λόγοι σου θέλουν γίνεαι δεκτοὶ μὲ
 πλήρη πεποίθησιν, καὶ τὸ “ Ἡ μήτηρ μου

τὸ εἶπεν" εἶναι ἐπιχείρημα ἀρκετὰ βαρὺ διὰ
 νὰ πείσῃ τὸ παιδίον περὶ τῶν πλέον ἀξιολό-
 γων ἀληθειῶν. Ὁθεν σὺ ἔχεις ἐπιρροήν,
 ἐξουσίαν, τὴν ὁποίαν κἀνεὶς ἄλλος δὲν δύ-
 νηται νὰ ἔχῃ εἰς ὁποιανδήποτε περίστασιν.
 Δὲν πρόκειται νὰ διδάξῃς τὸν υἱόν σου τὰ
 μυστήρια τῆς ἐπιστήμης, διὰ νὰ λάβῃ βαθ-
 μὸν μετὰ τῶν πεπαιδευμένων καὶ σοφῶν
 τοῦ κόσμου. Δὲν πρόκειται νὰ στολίσῃς
 τὴν θυγατέρα σου μὲ τὰ προτερήματα ἐκεῖ-
 να τὰ ὁποῖα θέλουν τὴν κάμει νὰ λάμπῃ
 εἰς τὰς συναναστροφὰς τῶν ἡδονῶν, τῆς
 γλαφυρότητος καὶ τοῦ συρροῦ.

Ὁ σκοπός σου εἶναι πολὺ εὐγενέστερος,
 πολὺ πλέον ἀξίος ὅλης τῆς προσοχῆς τῶν ὀ-
 σοι ζοῦν διὰ τὴν αἰωνιότητα. Τὸ παιδίον
 ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον τώρα ἀναπαύεται ἐπάνω
 εἰς τὰ γόνατά σου, ἢ παίζει περὶ τὴν κατοι-
 κίαν σου, δύναται μίαν ἡμέραν νὰ διδάξῃ τὸν
 Ἰησοῦν Χριστὸν εἰς ἐθνικὸν τινὰ, ὅστις ἠ-
 θέλεν ἀπολεσθῆν χωρὶς αὐτόν. Ἐμπορεῖ,
 στρατιώτης ὠφέλιμος τοῦ στρατεύματος τοῦ
 Ἐμμανηὴλ νὰ στήσῃ τὴν Σημαίαν τοῦ ζαν-
 ροῦ εἰς τοὺς αἰγιαλοὺς τῶν ἀπομεμακρυσμέ-
 νων τόπων, ἢ εἰς τὰς εὐρυχώρους χώρας ὅ-
 που ἐπικρατεῖ ἡ εἰδωλολατρεία. Τίς ἔδοσεν
 εἰς τὸν νέον Τιμόθεον, τὸν πρωῒνὸν ἐργά-
 τῃν τοῦ ἀμπελῶνος τοῦ Κυρίου, τὰς πρώτας
 διδασκαλίας τῆς θρησκευτικῆς ἀληθείας;
 Τίς ὠδήγησε τὸν Σαμουὴλ, τὸν προφήτην
 καὶ κριτὴν τοῦ Ἰσραὴλ ἐκ τῆς ἀπαλωτάτης

ἡλικίας του, εἰς τὸν ναὸν τοῦ Κυρίου, καὶ τὸν ἀφιέρωσεν εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τοῦ Θεοῦ τοῦ Οὐρανοῦ; Μήτηρ συνειθισμένη εἰς τὴν προσευχήν!

Μ' ὅλον ἔτι ὁ σπόρος οὕτω σπειρόμενος εἰς τὴν βρεφικὴν ἡλικίαν δὲν βλαστάνει πάντοτε καὶ δὲν καρποφορεῖ πάντοτε ὑπὸ τὸ ὄμμα τῆς μητρὸς, δὲν πρέπει ὁμως νὰ συμπεράνη τις, ὅτι χάνεται. Δὲν εἶναι πολὺς καιρὸς ἀφοῦ λειτουργὸς τις τοῦ Εὐαγγελίου ὑπάντησε ναύτην καθ' ὁδὸν, καὶ ἐπροσπάθησε νὰ τὸν παραστήσῃ τὴν ἀνάγκην τοῦ νὰ στοχάζεται τὸ καλὸν τῆς ψυχῆς του. Ὁ καλὸς ναύτης ἔκλαυσε καὶ ἐφώναξε· “*Αὐπήσου με, μὴ μὲ ὀμιλῆς οὕτω· οὗτοι εἶναι καθ' αὐτὸ οἱ λόγοι τοὺς ὁποίους μὲ ἔλεγεν ἡ καυμένη μήτηρ μου ὅταν ἦμην παιδίον.*” Αἱ εὐσεβεῖς συμβουλαὶ τῆς μητρὸς του εἶχαν προσκολληθῆ εἰς αὐτὸν εἰς τὰς ἀτάκτους περιπλανήσεις του, καὶ οἱ λόγοι ἐκείνης ἣτις εἶχε προσευχηθῆ δι' αὐτὸν, ἦσαν ἐγχαραγμένοι εἰς τὸ βάθος τῆς συνειδήσεώς του.

Δὲν πρέπει νὰ ἀνατρέφετε τὰ τέκνα σας διὰ τὴν πρόσκαιρον ταύτην καὶ φθαρτὴν ζωὴν. Ἡ μικρὰ αὕτη σωρεία ἣτις συνάξεται τριγύρω σας εἶναι διωρισμένη διὰ ζωὴν ἀθάνατον. Ὅταν παρέλθῃ ὁ κόσμος τὸν ὁποῖον κατοικοῦν, ὅταν λησμονηθῶσιν οἱ ἡδوناὶ του καὶ αἱ τιμαὶ του, τότε μόνον θέλουν ἀρχίσει νὰ ζοῦν ἐκεῖνοι τοὺς ὁποίους εἰσήξετε εἰς τὸν ὄρατὸν τοῦτον κόσμον. Διὰ αἷς

τὴν αἰωνιότητα μορφώνονται, καὶ διὰ αὐτὴν τοὺς βοηθεῖτε νὰ μορφώνωνται. Χωρὶς νὰ ἔχετε σκοπὸν, μ' ὅλον ὅτι ἴσως ζητεῖτε νὰ ἐνθαρρύνετε τὴν συνείδησίν σας, συλλογιζόμενοι ὅτι ἴδεν κάμνετε εἰς τὰ τέκνα σας οὔτε καλὸν οὔτε κακὸν, καὶ τότε ἀκόμη ἐπ' ἀληθείας ἰκάμνετε εἰς αὐτὰ ἔργον, τοῦ ὁποίου τὰ ἀποτελέσματα θέλουν αἰσθανθῆ, ὅποτε ἡ κεφαλὴ σας θέλει ἤδη κείσθαι ἐπὶ τοῦ χώματος. Ἐὰς ἀκουσθῆ λοιπὸν ἡ πρόσκλησις αὕτη ἡ γινουμένη εἰς τὰς μητρικὰς καρδίας σας· κάμετέ την νὰ εἰσχωρήσῃ εἰς τὴν ψυχὴν σας, καὶ σταθμίσατέ την εἰς τὴν καρδίαν σας.

Γνωρίζετε τὰς ὁδοὺς τὰς ὀδηγούσας εἰς τὸν Θρόνον τοῦ ἐλέους, καὶ δύνασθε νὰ προσπέσετε ἔμπροσθεν τοῦ θρόνου τούτου καὶ νὰ λησμονήσετε τὰ φίλτατά σας τέκνα; Δύνασθε νὰ ἐπαγρυπνήτε εἰς τὸν ὕπνον των, τὴν εἰκόνα τοῦ θανάτου, χωρὶς νὰ τὰ ἐμπιστεύεσθε εἰς τὸν Θεόν; Δύνασθε νὰ κοπιᾶτε εἰς τὸ νὰ ἀσφαλίζετε εἰς αὐτὰ τὰς ὠφελείας τοῦ προσκαιροῦ τούτου κόσμου, καὶ νὰ μὴ παρακαλῆτε τὸν Θεὸν νὰ ἀσφάλισῃ εἰς αὐτὰ τὰς εὐλογίας τοῦ μέλλοντος αἰῶνος; Τὰ βλέπετε νὰ αὐξάνωσι τριγύρω σας χωρὶς ἐλπίδα καὶ χωρὶς Θεὸν εἰς τὸν κόσμον· δὲν ἐμπορεῖτε λοιπὸν νὰ προσεύχεσθε δι' αὐτὰ, εἰάν δὲν ἦσθε ἱκαναὶ νὰ κάμετε ἄλλο τι, διὰ νὰ τὰ λάβῃ εἰς τὰς ἀγκάλας του καὶ νὰ τὰ ἐτοιμάσῃ διὰ τὴν βασιλείαν του Ἐκεῖνος, τοῦ

ὁποίου τὸ ἔλεως ὑπερασπίζεται ἰδιαιτέρως τὴν παιδικὴν ἡλικίαν;

Ἰδετε τὴν ἀρρώστιαν νὰ τὰ πιάνη μὲ τὲς ὀλεθρίους ὀνυχὰς τῆς· ἐπεράσατε ἡμέρας ἀδημονιῶν καὶ θλίψεων, καὶ ἠγρυπνήσατε πολὺς νύκτας διὰ νὰ καταπραῦνετε τοὺς πόνοους των· ἐφωνάξετε μὲ καρδίαν ἐτοιμὴν νὰ συντριφθῆ· "ὦ! Δυπήσου τὸ τέκνον μου!" Ἰδετε τὸ ἀντικείμενον τῆς τρυφερωτάτης φιλοστοργίας σας νὰ ὑποπίπτῃ ὑπὸ τὰ βέλη τοῦ θανάτου, καὶ μὲ καρδίαν πλήρη ἀγωνίας εἶπετε, καθὼς ὁ ἑκατόνταρχος τῆς Καπερναοῦμ, "Κύριε, κατάβα πρὶν ἀποθάνῃ ὁ υἱὸς μου." Τελευταῖον ἀφοῦ ἐκτελέσθησαν ὅλα τὰ χρέη τῆς μητρικῆς φιλοστοργίας, καὶ ὁ τάφος ἐκρούσε διὰ παντὸς τὸν καρπὸν τῶν σπλάγχνων σας, ἴσως ἐρρίψετε βλέμμα εἰς τὰ ὀπίσω, εἰς τὸν καιρὸν τὸν ὁποῖον ἐπέρασεν ἐμπιστευμένον εἰς τὰς φροντίδας σας, καὶ ἐστενάξετε ὅτι δὲν ἐλάβετε πλειοτέραν φροντίδα διὰ τὸ ἀθάνατον μέρος τῆς ὑπάρξεώς του· ὅτι δὲν ἐπροσευχῆθητε ἀρκετὰ διὰ τὴν τολῦτιμόν του ψυχὴν.

Ἐὰν ἐπεράσατε ἀπὸ τοιαύτας δοκιμᾶς, ἐὰν ἠσθάνθητε ταύτας τὰς λύπας, ἐνθυμήθητε τὰ τέκνα σας τὰ ὁποῖα σᾶς μένουν, καὶ ἀπολαμβάνουν ζωὴν καὶ ὑγείαν, καὶ ὠφελήθητε ἀπὸ τὴν προσφερομένην εὐκαιρίαν! . . . Ὁ καιρὸς ὁ ἀφεθεὶς εἰς τὰς προσπαθείας σας εἶναι σύντομος. Ἐντὸς ὀλίγου τὰ τέκνα σας θέλουν ἐλθεῖ εἰς τὴν ἡλικίαν, εἰς

τὴν ὁποίαν ἡ μητρικὴ ἐξουσία ὀλίγον γνωρίζεται, εἰάν δὲν ἐστερεώθῃ σύγκαιρα. Θέλετε νὰ εὐρίσκεται εἰς αὐτὰ πηγὴν ἄφθονον παρηγοριῶν, ὅταν ἡ κεφαλὴ σας λευκανθῇ ἀπὸ τὰ ἔτη, καὶ τὸ σῶμα σας κύπτῃ πρὸς τὸν τάφον; Ἐμπιστευθῆτε τα ἀπὸ τὴν σήμερον εἰς Ἐκεῖνον ὅστις ἀγιάζει καὶ σώζει τὴν ψυχὴν. Ἐὰν μελλῆς νὰ καταβῆς εἰς τὸν τάφον, ἀφίνουσα τὰ ἀντικείμενα ταῦτα τῆς ἀγάπης σου ἐν τῷ μέσῳ κόσμου ἀδιαφόρου καὶ ἀναισθητοῦ, τί ἄλλο ἐμπορεῖς νὰ κάμῃς καλλίτερον δι' αὐτὰ, εἰμὴ νὰ βεβαιώσης εἰς αὐτὰ τὴν ἀγάπην τοῦ ὄντος, τοῦ ὁποίου ἡ φιλία εἶναι μεγαλητέρα παρὰ τὴν τοῦ ἀδελφοῦ, καὶ τοῦ ὁποίου ἡ ἀγάπη εἶναι ἰσχυρότερα παρὰ τὸν θάνατον;

Ὁ τρυφερὸς δεσμὸς ὅστις σὲ ἐνόνη μετὰ τὰ τέκνα σου θέλει θραυσθῆ μετ' ὀλίγον· δὲν δύνασαι νὰ ἀντισταθῆς εἰς τὴν θανατηφόρον προσβολὴν ἣτις θέλει τὰ ἀποσπάσει ἀπὸ τοὺς κόλπους σου. Ἴσως ἠσθάνθῃς ἠδὴ τὴν ἀγωνίαν τούτου, καὶ ἡ καρδία σου ἐποτίσθη ἀπὸ λύπην. ὦ! τότε, εἰάν προσεύχεσαι, εἰάν ἡ ψυχὴ σου ὑψώθῃ ποτὲ πρὸς τὸν Θεὸν σου, εἰς ταπεινὴν ἰκεσίαν! Ὡμίλει τον διὰ τὰ τέκνα σου τὰ ὁποῖα δὲν τὸν γνωρίζουν. Ὅταν μάθῃς νὰ παλαίῃς μυστικῶς πρὸς τὸν Θεὸν τοῦ Ἰακώβ, πρόσφερε τον τὰ τέκνα σου διὰ τῆς πίστεως, καὶ τότε δύνασαι νὰ ἐλπίσης, μετὰ τὴν χάριν τοῦ Θεοῦ, νὰ εἶπῃς εἰς τὸν κόσμον, ὅπου μέλ-

λεις νὰ ἐμβῆς· “Κύριε, ἰδοὺ ἐγὼ καὶ τὰ παι-
 δία τὰ ὅποια με ἔδοσες!”

Ἐὰν τὸ χαρτίον τοῦτο πέσῃ εἰς τὰς χεῖ-
 ρας τινὸς μητρὸς οἰκογενείας ἣτις ποτὲ δὲν
 ἐπροσευχήθη διὰ τὸν ἑαυτὸν της, ἅς προσ-
 εὔχεται τοῦλάχιστον δι’ ἐκεῖνα τὰ ὅποια ἐ-
 γέννησε.... ὦ μήτηρ ἣτις διόλου δὲν προσεύ-
 χεσαι! ὦ, λυπήσου τὸ τέκνον σοι! Στά-
 σου ἐκεῖ ὅπου εἶσαι κατὰ τὸ παρὸν, εἰς
 τὸ κατώφλιον τῆς Αἰωνιότητος, καὶ θε-
 ωροῦσα τὸ ἄθῶον ἐκεῖνο πλάσμα τὸ ὁποι-
 ον μειδιᾷ κρεμάμενον εἰς τοὺς κόλπους σου,
 ἐνθυμήσου, ὅτι ποτὲ δὲν ἐπροσευχήθης διὰ
 τὴν ψυχὴν του! Διὰ τὴν ψυχὴν του ἣτις
 ποτὲ δὲν μέλλει ν’ ἀπεθάνῃ! Ἐχεις λοιπὸν
 αἰσθήματα μητρικὰ, ἐὰν ἀμελήσῃς τὸ ἱερὸν
 τῦτο χρέος; “ὦ! εἶθε ἡ ψυχὴ μου νὰ
 μὴν ἀφεθῇ ποτὲ εἰς τὴν ἐπιρροὴν ἐκείνης, ἣ-
 τισ ποτὲ δὲν ὕψωσε πρὸς τοὺς οὐρανοὺς ὄμ-
 ματα πλήρη δακρύων, διὰ νὰ ἐπικαλεσθῇ
 τὴν εὐλογίαν τοῦ Θεοῦ ἐπὶ τῆς κεφαλῆς
 μου!”

Ἐμπορεῖς νὰ λάβῃς τὸ ὄνομα μητρὸς, καὶ
 ν’ ἀφήσῃς τὴν ἐπίγειον ταύτην ζωὴν, με τὴν
 ἐνθυμήσῃς ὅτι ποτὲ, οὐδ’ εἰς αὐτὴν τὴν
 σιωπὴν τῆς μελέτης, δὲν διεύθυνες τὴν κί-
 νησιν τῆς καρδίας σου πρὸς τὸν οὐρανὸν δι’
 ἓν παιδίον, τὸ ὁποῖον εἶναι ἴσως ἢ πλέον ἀ-
 γαπητὴ στοργή σου;

Εἰς ὥραν τινὰ μοναξίας, ἀφοῦ τελειώσω-
 σιν αἱ ἐργασίαι τῆς ἡμέρας, ἀφοῦ δώσης τὰς

τελευταίας ἀποδείξεις τῆς φιλοστοργίας σε
 εἰς τὰ ἀποκοιμηθέντα τέκνα σου, πρόσπεσε,
 ἔστω καὶ διὰ πρώτην φοράν εἰς τὴν ζωὴν
 σου, πρόσπεσε ἔμπροσθεν Ἐκείνου ὅστις
 βλέπει τὴν καρδίαν σου εἰς ἐκείνην τὴν ὥ-
 ραν τῆς ἡσυχίας καὶ μοναξίας, καὶ διεύθυνε
 πρὸς Αὐτὸν σύντομον προσευχὴν, διεύθυνε
 ἐπίκλησιν μεμιγμένην μὲ δάκρυα μετανοίας,
 Πίστεως καὶ ἀγάπης πρὸς τὸν Σωτῆρα τῶν
 ἁμαρτωλῶν διὰ τὰ ἀγαπητά σου τέκνα.

ΤΕΛΟΣ